

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 40

Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu raporu (1/347)

T. C.

Başbakanlık

14 . 12 . 1962

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1885/4002

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 3.12.1962 tarihinde kararlaştırılan «Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

GEREKÇE

1. Halen yürürlükte bulunan 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa göre muvazaflık hizmeti deniz sınıfında 3, jandarma sınıfında 2,5 ve kara sınıfında 2 yıldır.

Hazırlanan ilişik kanun tasarısı ile Silâhlı Kuvvetlerde bütün sınıfların muvazaflık hizmet süreleri 2 yıl olarak tesbit edilmiş bulunmaktadır.

1111 sayılı Kanunun meriyete sokulacağı yıllarda mükellefiyet sırasına girecek bilûmum eranın, genel olarak sosyal teknik ve eğitim yönünden asgari bir seviyede bulunması ve bu gibi mükelleflerden deniz sınıfına ayrılacak erlerin bu sınıfın bünyesindeki çeşitli silâh ve malzeme bulunan harb gemilerine intibakındaki güçlük ve savaş görevlerini gereği gibi yapabilmelerine müsait durumda olmamasından, önce karada bir süre kara eğitimi görmeleri ve bilâhara çeşitli deniz meslek kurslarına gönderilip bu kursların hitamında harb gemilerine verilmesi suretiyle hâsıl olan bu zaruri durumlar göz önünde tutularak deniz erlerinin diğer sınıf erlerine nazaran bir yıl fazlasıyla 3 yıl süre ile askerî mükellefiyete tabi tutulmalarını sağlamak için kanun meriyete sokulmuştur.

Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bugüne kadar geçen 35 yıl içinde memleketin genel olarak sosyal, teknik ve eğitim alanında hissedilen bariz gelişme sebebiyle buna mütenazır olarak Kara ve Hava Ordusunda mevcut harb silâh ve vasıtalarının yüksek seviyede gelişmiş olmasına rağmen bu sınıf erlerinin tesbit edilen iki yıl zarfında muvazaflık hizmetini kendisinden beklenen seviyede başarmış olmaları, bu sınıflar arasında mevcut silâhların birinin diğerine nazaran farklı bir durum arz etmemiş olması, askerî mükellefiyete tabi vatandaşların hizmet sürelerinde yeniden bir ayarlama yapılmasını zaruri kılmaktadır.

Deniz Kuvvetlerinde mevcut bulunan erlerin % 80 i kara hizmetlerinde istihdam edilmektedir. Deniz sınıfı erler, çoğunlukla kara sınıfındaki emsalleri gibi kara hizmetinde aynı görevi

ifa etmelerine rağmen bir yıl fazla hizmete tabi tutulmaları deniz sınıfı erlerin moral kırıklığına sebebiyet verdiği gibi adalet prensiplerine de uymamaktadır.

Ücretli askerlik usulünü tatbik eden devletler (İngiltere ve Kanada) haricolmak üzere mükellefiyet usulüne tatbik eden devletlerde her sınıfta muvazzaflık hizmeti (2) yıldır.

Bu bakımdan Türk Silâhlı Kuvvetlerinde de deniz sınıfı muvazzaflık hizmetinin 2 yıl olması NATO ve CENTO Paktına dâhil bir Devlet olmamız sebebiyle bu yönden de uygunluk sağlamış olacaktır.

Bu tasarı kanunlaştığı takdirde iki yılını ikmal eden deniz sınıfı erlerinin terhis edilip edilmeyeceği konusu incelenmiş, kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu kuvvette bulunan 10/13 nisbetindeki erin iki yılını ikmal ettiğinden terhis edileceği ve kuvvetin iç hizmetlerini dahi tedvir edemeyecek duruma düşeceği dikkate alınarak tasarıya geçici bir madde ilâvesi ile kanunun yayımı tarihinden itibaren silâh altına alınacakların iki yıl, halen silâh altında bulunanların da 2,5 yılını doldurdukça terhislerinin yapılması için kayıt konmasına zaruret duyulmuştur.

Münhal kadro boşluklarının celbedilecek erlerden deniz sınıfına kademeli olarak daha fazla tahsis yapmak suretiyle doldurulması ve Deniz Kuvvetlerinde önemli bir sarsıntı olmadan bu kanunun yürürlüğe girmesindeki sakıncalar ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.

2. Jandarma er okul alaylarında eğitim ve öğretimin 6 ay olması ve yetiştirilen jandarma erlerinden daha uzun süre istifade edilmeşi gerekçesi ile 1111 sayılı Kanuna konan 2,5 yıl muvazzaflık hizmetine ait hüküm bu tasarı ile 2 yıla indirilmiş bulunmaktadır.

Bu sınıf erlerinden halen hizmet gören ve 2 yılını ikmal edenlerin terhisleri halinde J. Gn. K. lığı mevcudu çok azalacak ve yapılacak celpler ile kadro boşlukları asgari 6 ay sonra doldurulabileceğinden jandarma sınıfı erlerin de Deniz Kuvvetlerinde olduğu gibi 2,5 yıl hizmetten sonra terhislerinin yapılmasına zaruret duyulmuştur.

3. Askerlik Kanununun 5 nci maddesine «Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılamaz» hükmü konulmuştur.

Mevzuatta mevcut boşluklardan faydalanarak bâzi vatandaşlar yapmakla mükellef buldukları en kutsal olan askerlik hizmetinden uzak kalma imkânını bulmaktadırlar. Mevzuattaki bu boşluk vatandaşların yoklama kaçağı, bakaya kalmasına sebeb olmaktadır. Bir vatandaşın askerlik hizmetini yapmaması eşitlik esasına, adalet ve mükellefiyet prensiplerine aykırı olur.

Bu bakımdan 1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesindeki hükme paralel olarak Askerlik Kanununun 5 nci maddesinin tadiline aidolan bu tasarıda «Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılamaz» hükmüne yer verilmiştir.

4. Gümrük sınıfı lâğvedilmiş olup bu sınıfa ait vazife jandarma sınıfı tarafından görülmekte olduğundan halen yürürlükte bulunan Askerlik Kanununun 5 nci maddesindeki (Gümrük Koruma) kaydına yeni tasarıda yer verilmemiştir.

5. Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değiştirilen 5 nci maddesindeki geçici maddenin tatbikatı nihayet bulunmuş olduğundan bu hükme de yeni tasarıda yer verilmemiştir.

Milli Savunma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Milli Savunma Komisyonu
Esas No. 1/347
Karar No. 10

10 . 1 . 1963

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzda görüşüldü.

Anayasamızın eşitlik prensibi ve gerekçede izah edilen hususlar muvacehesinde kanun tasarısı komisyonumuzca tasvibedilmiştir.

Ancak, geçici madde ile Deniz Kuvvetlerinin yaptığı 6 aylık indirimde muvazi olarak ve moral faktörü göz önüne alınarak jandarma sınıfında da 3 aylık bir indirim yapılması komisyonumuzca uygun görülmüş ve kanun tasarısının geçici maddesi «bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce silâh altına alınan deniz er ve erbaşları iki buçuk senelik, jandarma er ve erbaşları iki sene üç aylık muvazzaflık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler» şeklinde değiştirilerek diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi komisyonumuzca karar altına alınmıştır.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V. Kars S. Öktem	Sözcü Niğde A. Eren	Amasya I. Sarıgöz	Aydın H. Aydınçer
Edirne N. Özoğul	Giresun M. K. Çilesiz	İstanbul M. Rıza Bertan İmzada bulunamadı	İzmir M. A. Aytaş
İzmir Ş. Akkan	Kars B. Vural	Kocaeli H. Kısayol	Muş S. Öztürk
	Ordu Ferda Güley İmzada bulunamadı	Samsun A. F. Alişan	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 Haziran 1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — Muvazafalık hizmeti kara, deniz, hava ve jandarma sınıflarında iki yıldır. Bu hizmet askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. İki yıldan ziyade askerlik yapanların fazla hizmetleri askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür. Muvazafalık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılmaz.»

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce silâh altına alınan deniz ve jandarma er ve erbaşları iki buçuk senelik muvazafalık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3 . 12 . 1962

Başbakan <i>İsmet İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Bşb. Yardımcısı <i>E. Alican</i>
Devlet Bakanı ve Bşb. Yardımcısı <i>H. Dinger</i>	Devlet Bakanı ve Bşb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>
Devlet Bakanı <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sançar</i>	İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekata</i>
Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Askerlik Kanununun 5673 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Kanun tasarısının birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

«Madde 5. — Kanun tasarısının birinci maddesi ile değiştirilmesi derpiş edilen beşinci maddede aynen kabul edilmiştir.»

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce silâh altına alınan deniz er ve erbaşları iki buçuk senelik, jandarma er ve erbaşları iki sene üç aylık muvazafalık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler.

MADDE 2. — Kanun tasarısının ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanun tasarısının üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Öçten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>	Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı <i>C. T. Karasapan</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	